

Tekijä työnsä löytää – vai löytääkö?

29.12.2023

SeAMK on kansainvälinen ja yrittäjähenkinen ammattikorkeakoulu ja sen yhtenä keskeisenä tehtävänä on osaavan työvoiman tuottaminen alueen yrityksiin ja organisaatioihin. SeAMKin koulutusalat palvelevat hyvin alueen osaajatarvetta sekä suomenkielisten että vieraskielisten koulutusten osalta. Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuspoliittisen selonteon (2021)mukaan tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneista ulkomaalaisista opiskelijoista 75 prosenttia työllistyy suomalaisille työmarkkinoille.

EtelaPohjanmaallaPK-yritysbarometrin (2023/2) mukaan 17 prosentilla yrityksistä (n=263) on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla koko maan vastaavan prosenttiosuuden ollessa 19 (n=4573).Venäjän hyökkäyssodan haitalliset vaikutukset ja epävarmat tulevaisuuden näkymät ovat heikentäneet yritysten luottamusta henkilöstömäärän kasvun suhteen. Valtakunnallisesti vain 14 prosenttia pk-yrityksistä suunnittelee lisäävänsä henkilöstöä seuraavan vuoden aikana. Yrityksistä 12 prosenttia ennustaa henkilöstömäärän vähentyvän. Kuitenkin 74 prosenttia pk-yrityksistä odottaa henkilökunnan määrän säilyvän ennallaan. Yritysten henkilöstön määrän muutokset vaikuttavat myös investointihalukkuuteen, sillä osaajien saatavuus on edellytys investoinneille.

Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelman (2019) mukaan alueen väestön väheneminen ja ikääntyminen ovat haasteita myös yritysten näkökulmasta ja tästä syystä alue tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa.

SeAMKin ulkomaalaiset opiskelijat alueen

työvoimaksi

SeAMKissa opiskelee tällä hetkellä noin 500 ulkomaalaista opiskelijaa, jotka valmistuvat eri alojen asiantuntijoiksi ja ammattilaisiksi. SeAMKissaon tällä hetkellä neljä englanninkielistä AMK-tutkinto-ohjelmaa: Nursing, International Business, Automation Engineering ja Agri-Food Engineering sekä yksi ylempi AMK-tutkinto-ohjelma: International Business Management. Lisäksi vuosittain opiskelee merkittävä määrä kansainvälisiä vaihto-opiskelijoita eri aloilla. Työllistymistä tukevia työelämäyhteyden muotoja ovat esim. opintojaksojen harjoitustyöt, projektit, työharjoittelujaksot ja opinnäytetyöt.

Tavoitteena on, että mahdollisimman moni ulkomaalainen opiskelija työllistyisi Suomeen ja erityisesti Etelä-Pohjanmaalle. Ratkaiseva tekijä tulevaan työllistymiseen on työharjoittelupaikan löytäminen. Jos opiskelija lähtee suorittamaan harjoittelujaksoaan muualle, esim. Etelä-Suomeen, Eurooppaan tai omaan kotimaahansa, niin mahdollisuudet työllistyä Etelä-Pohjanmaalle ovat todella pienet.

Panostuksia työharjoitteluun, suomen kieleen ja kotouttamiseen

SeAMK panostaa voimakkaasti opiskelijoiden työharjoittelun paikan löytämiseen ja työharjoittelun tukemiseen. Lisäksi aktiivisella työelämäyhteyksien kehittämisellä ja ylläpitämisellä voidaan luoda opiskelijoille arvokkaita työelämäkontakteja. Samalla alueen yritykset ja organisaatiot tutustuvat matalalla kynnyksellä opiskelijoihinja mahdollisiin tuleviin työntekijöihin.

Suomen kielen taidon vahvistaminen sekä kotouttamiseen liittyvät toimenpiteet nähdään tärkeinä työllistymismahdollisuuksia parantavina tekijöinä. Kun pohditaan ulkomaalaisten työntekijöiden rekrytointihaasteita, niin yksi merkittävä tekijä on yrityskentässä vallitseva asenne kielitaitoon. Usein kielitaidon merkitys korostuu, kunyritykset rekrytoivat ulkomaalaisia työntekijöitä. Maahanmuuttajien rekrytoinnista tehdyn selvityksen (Lehmuskunnas ym. 2020) mukaan lähes puolet (48%) eri alojen rekrytoinnista vastaavista henkilöistä pitää suomen kielen vaatimustasoa erittäin korkeana. Selvityksestä käy ilmi, ettäpärjätäkseen työtehtävissään työntekijän suomen kielen taito pitää olla lähes äidinkielen tasoa. Tämän perusteella voidaan todeta, että vaikka kielitaidon parantamiseen panostetaan koulutuksessa, niin se ei yksin riitä. Kielikoulutuksen ohella tarvitaan keinoja työnantajien asenteiden muuttamiseksi. Monesti mietimme kielitaidon puutteen aiheuttamiavuorovaikutusongelmia. Toisaalta voisimme nähdä monikielisyyden myös työympäristöä rikastuttavana tekijänä, innovaatioiden ja luovuuden edistäjänä.

Alueen yritysten ja organisaatioiden kansainvälistyminen ja SeAMKin ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden työllistyminen ovat toisiaan tukevia jatäydentäviä asioita: Kansainvälistymiskehitystä voidaan edistää ulkomaalaisten opiskelijoiden avulla ja vastaavasti alueen kansainvälistyminen tukee ulkomaalaisten opiskelijoiden kotoutumista ja työllistymistä. Kehittyminen edellyttää tiivistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä alueen työelämän ja koulutuksen kesken.

On elintärkeää, että otsikon toteamus”tekijä työnsä löytää” tulee pitämään paikkansa myös ulkomaalaisten

työntekijöiden kohdalla.

Anne-Maria Aho
Osaamisalajohtaja, Teknologia ja liiketoiminta
KTT, Dosentti

LÄHTEET

Elinvoimaa kansainvälisyydestä – Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelma (2019). Etelä-Pohjanmaan liitto. Saatavana: https://epliitto.fi/wp-content/uploads/2020/11/B_90_Elinvoimaa_kansainvalisyydesta_Etela-Pohjanmaan_kansainvalistymisen_toimintaohjelma_paivitys_2019.pdf

Koulutuspoliittinen selonteko 2021. Opetus-ja kulttuuriministeriö. Saatavana: https://minedu.fi/koulutusselonteko/korkeakoulut

Lehmuskunnas, P., Kärpänoja, J., Roth, S., Sandqvist, S. ja Hietikko, M. (2020). Kotona Suomessa – Selvitys maahanmuuttajien rekrytoinnista. Tutkimusraportti. Taloustutkimus Oy. Saatavana: https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/178315/Selvitys%20maahanmuuttajien%20rekrytoinnista.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Pk-yritysbarometri (2023). Pk-yritysbarometri, 2023/2 Etelä-Pohjanmaan alueraportti. Suomen yrittäjät. Saatavana: Pk-yritysbarometri 2/2023 – Yrittajat.fi